Çocuklar?n Kalp Sa?l???n? Geli?tirme Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar?n Kalp Sa?l???n? Geli?tirme Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19051

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar?n Kalp Sa?l???n? Geli?tirme Tutum Ölçe?i, çocuklar?n kalp sa?l???n? korumaya ve geli?tirmeye yönelik sahip olduklar? tutumlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama ölçe?idir. Ölçek, özellikle **fiziki aktivite**, **beslenme al??kanl?klar?**, **sigara içmeye kar?? tutum** ve **stres kontrolü** gibi kardiyovasküler risk faktörlerini etkileyen temel davran?? alanlar?ndaki e?ilimleri de?erlendirmektedir. Türkiye uyarlamas? Meryem Öztürk taraf?ndan 2002 y?l?nda yap?lm?? olup, 4 alt boyuttan ve toplam 16 maddeden olu?maktad?r. Ölçek, 4'lü Likert Ölçe?i format?nda puanlanmaktad?r.

Bu araç, okul sa?l??? hem?ireleri ve çocuk sa?l??? uzmanlar? taraf?ndan çocuklar?n kalp sa?l??? tutumlar?n? erken ya?ta belirlemek ve buna yönelik e?itim programlar? geli?tirmek için kullan??l? bir envanter sunmaktad?r. Ölçe?in psikometrik özellikleri, hem içerik hem de yap? geçerlili?i aç?s?ndan uzman görü?leri ve faktör analizi ile desteklenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Kalp sa?l???, çocuk, tutum ölçe?i, kardiyovasküler risk, fiziksel aktivite, beslenme, stres kontrolü, sigara içme, uyarlama.

Yazarlar

Meryem Öztürk

Amaç

Çocuklar?n Kalp Sa?l???n? Geli?tirme Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, çocuklar?n sa?l?kl? bir kalp için gerekli olan davran??lara (fiziksel aktivite, sa?l?kl? beslenme, sigaradan uzak durma ve stres yönetimi) yönelik olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini saptamakt?r. Bu ölçek, gelecekteki kalp hastal?klar? riskini azaltmaya yönelik tutumlar? de?erlendirerek, önleyici sa?l?k programlar?n?n etkinli?ini ölçmek için kritik bir araç sa?lar.

Ölçek, çocuklar?n kalp sa?l???na yönelik tutumlar?n?n hangi alt boyutlarda daha güçlü veya zay?f oldu?unu belirlemeye olanak tan?r. Elde edilen veriler, hedef kitleye yönelik spesifik e?itim materyalleri ve müdahale stratejileri geli?tirmede rehberlik eder.

Yap?

Ölçek, kalp sa?l???n? geli?tirmeye yönelik tutumlar? ölçen dört temel alt boyuttan olu?maktad?r. Bu dört boyut, toplam 16 madde ile temsil edilmektedir. Her bir alt boyut, çocuklar?n günlük ya?amlar?nda kalp sa?l???n? etkileyen spesifik bir davran??sal alan? hedef al?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, **kalp sa?l???na yönelik olumlu tutumdur**. Bu yap?, dört faktör alt?nda incelenir:

Fiziki Aktivite: Egzersiz ve hareketli ya?am tarz?na yönelik e?ilimler.
Beslenme: Sa?l?kl? yiyecek seçimleri ve kahvalt? gibi düzenli beslenme al??kanl?klar?na yönelik tutumlar.
Sigara ?çme: Pasif veya aktif sigara duman?na kar?? fark?ndal?k ve olumsuz tutum geli?tirme.
Stres Kontrolü: Stresle ba?a ç?kma ve duygusal destek arama becerilerine yönelik tutumlar.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, hem içerik geçerlili?i hem de yap? geçerlili?i olmak üzere iki ana ba?l?kta incelenmi?tir. ?çerik geçerlili?i, alan?nda uzman ki?ilerden olu?an bir grubun görü?leri al?narak sa?lanm??t?r.

Uzman görü?ü al?nan grup, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?ini de?erlendirmi?tir. Bu uzman grubu ?unlardan olu?mu?tur: 1 çocuk sa?l??? geli?tirme uzman?, 1 kardiyovasküler dergi editörü, 1 spor e?itim profesörü, 1 bölge okulu beslenme uzman? ve 6 okul sa?l??? hem?iresi. Yap? geçerlili?i ise geli?tirici taraf?ndan faktör analizi ve Varimax rotasyonu yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi? ve dört faktörlü yap?n?n uygunlu?u do?rulanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?s? (Cronbach's Alpha) yüksek bulunmu?tur. Ölçe?in genel iç güvenirlik katsay?s? (Alpha) **0.80** olarak rapor edilmi?tir, bu da ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Alt boyutlar?n iç tutarl?l?k katsay?lar? da kabul edilebilir düzeydedir. Bu de?erler alt boyutlara göre ?u ?ekildedir:

Beslenme: 0.70
Fiziki Aktivite: 0.76
Sigara ?çme: 0.74
Stres Kontrolü: 0.63

Stres kontrolü alt boyutunun katsay?s? di?erlerine göre nispeten dü?ük olsa da, genel ölçek güvenirli?i ara?t?rmalar için yeterli kabul edilmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?ini test etmek amac?yla faktör analizi kullan?lm??t?r. Analiz s?ras?nda,

ARABPSYCHOLOGY.COM

faktör yüklerinin daha net ayr??mas?n? sa?lamak için yayg?n olarak kullan?lan ortogonal döndürme yöntemi olan Varimax rotasyonu uygulanm??t?r.

Bu analiz sonucunda, ölçe?in teorik olarak öngörülen dört alt boyuttan (Fiziki Aktivite, Beslenme, Sigara ?çme, Stres Kontrolü) olu?tu?u do?rulanm??t?r. Toplam 16 madde bu dört faktöre da??lm??t?r, her bir alt boyut 4 madde içermektedir. Bu yap?, çocuklar?n kalp sa?l??? tutumlar?n?n çok boyutlu do?as?n? yans?tmaktad?r.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: 4'lü Likert Ölçe?i (1=Kesinlikle Kat?l?yorum, 4= Kesinlikle Kat?lm?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar

Ya? Grubu: ?lkö?retim/Okul ça??ndaki çocuklar (spesifik ya? aral??? tezde belirtilmelidir, ancak genellikle okul sa?l??? çal??malar? bu gruba odaklan?r)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çocuklar üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim tutum ölçe?i. Yüksek puanlar olumsuz tutumu, dü?ük puanlar ise kalp sa?l???n? geli?tirmeye yönelik olumlu tutumu ifade eder (Likert derecelendirmesinin tersine çevrilmesi gerekebilir). Ölçek 4 alt boyuttan ve 16 maddeden olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çocuk sa?l???, tutum, koruyucu sa?l?k, kardiyoloji, psikometri, geçerlik ve güvenirlik, okul sa?l???.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: meryem.ozturk@deu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (Çal??man?n yap?ld??? kurum)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Meryem Öztürk'ün 2002 y?l?nda tamamlad??? yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?u adresten indirilebilir: cocuklarin-kalp-sagligini-gelistirme-tutum-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Öztürk, M. (2002). *Çocuklar?n Kalp Sa?l???n? Geli?tirme Tutum Ölçe?inin Türkiye'deki geçerlik güvenirlik çal??mas?*. (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.
Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Çocuklar?n Kalp Sa?l???n? Geli?tirme Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

1-Fiziki Aktivite (4 madde): Büyüdü?üm zaman egzersiz yapaca??m
2-Beslenme (4 madde): Her sabah kahvalt? yapmay? severim
3-Sigara ?çme (4 madde): Annem ve babam ya da çevredeki yeti?kinler sigara içti?inde bu beni rahats?z eder
4-Stres Kontrolü (4 madde): Bir ?eyi anlatmak istedi?im zaman annem ve babam beni dinler

ARABPSYCHOLOGY.COM